

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELOS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	Negyedévre . 2 frt — kr.
Egész évre . 6 frt — kr.	Egy hónapra — > 80 >
Félévre . . 3 > — >	Vidékre postán szállítva:
Negyedévre . 1 > 50 >	Egész évre 10 frt — kr.
Egy hónapra — > 60 >	Félévre . . 5 > — >
Helyben házhoz hordva:	Negyedévre . 2 > 50 >
Egész évre . 8 frt — kr.	Egy hónapra 1 > — >
Félévre . . 4 > — >	Egyes szám ára 4 kr.

Nagy-Péntek.

(—a.) Az emberiség gondolatait és érzelmeit kelet felé a Golgothára irányítja, hol csaknem 19 századdal ezelőtt végbe ment a világtörténet legnagyobb eseménye, mely megfordította az emberiség sorsát, új irányt szabott annak, nem egy-két évtizedre, vagy évszázadra, hanem az emberiség egész életére.

»Consummatum est.« »Befejeztetett.« Ez volt a golgothai kereszten elvérzett Isten-embernek utolsó szava. »Erre meghajtá fejét és kiadá lelkét.«

Mikor ez történt, déli tizenkét órakor, a nap elsötétedett, a kősziklák megrepedtek, a templom kárpítja ketté hasadt, a sirok megnyitak, a halottak feltámadtak, a pogány százados, e jelenetek szemtanuja pedig hívő lélekkel mondá: »Ez valóban Isten Fia volt!«

»Consummatum est.« »Befejeztetett.« Ez volt a haldokló Isten-ember végrendelete. Bontsuk fel, kegyeletes kézzel ezt a végrendeletet.

Befejeztetett az Atya igazságossága.

A Fiu áldozata kiengesztelte az Atyát; az Isten-ember szenvedése elegendő tett az egész világ büneiért.

Befejeztetett a Fiu szeretete. Többet már nem tehetett. Ártatlan volt. Nem fért hozzá a bűnnek árnya sem. Ártatlan volt. Nem a saját, hanem a mások bűnéért szenvedett. Szenvedett nem kényszerűségből; szenvedett saját jó szántából; szenvedett irántunk való szeretetből. Szenvedett nélkülözést, nyomort, megvetést, gunyt, üldöztetést, kint, gyalázatot, kínos és gyalázatos halált. Véré, életét adta embertársaiért, azok büneiért. Szenvedte mindezt szó nélkül. — Panasz nem jött ajkaira. Többet már nem tehetett. A szeretet műve be volt fejezve.

Befejeztetett az emberek gonoszsága. Többet már nem tehettek ellene. Tovább már nem kizozhatták. Minden gondolható gyalázatot rákentek. Még istenkáromlónak is elmondották; mint istenkáromlót ítelték

halálra. A szenvedésnek minden gondolható nemét megízleltették vele; fenéki üritette a szenvedések poharát. Meztelenre vetkezve megostorozták, tövissel koronázták, sebes vállaira rakták a keresztet, kényszerítették, hogy mint a gonosztevő maga vigye fel a veszőhelyre szenvedése eszközét; kezeit, lábait vasszegekkel verték át s a gyalázat fájára függesztették. Még ott sem hagytak neki békét, a haldoklót sem kimélték. Gunyolták a szenvedőt; mikor pedig enyhítő italt kért, eczetet és epét adtak neki. Gonoszságuknak csak az áldozat halála szabott határt. Ezzel véget ért az emberek gonoszsága is.

Állapodjunk itt meg egy kissé. Vajjon csakugyan véget ért-e az emberek gonoszsága? Nem találkoznak-e ma is Júdások, kik ha nem is 30 ezüst pénzért, de mindenestre hitvány anyagi érdekért, hivatalért, rangért, pártfogásért vagy éppen egy-két szép szóért elárulják Krisztust, megtagadják hitét?

Nincsenek-e ma is Pilátusok, akik belátják ugyan az igazat, beismerik ugyan, hogy a »vádolt« nem bűnös, hogy az egyházra, annak védőire és képviselőire szórt vádak alaptalan rágalmak, — de azért felmenteni őket nem merik, nehogy elveszítsék a császár barátságát?

Nincsenek-e ma is farizeusok és írástudók, kik a félrevezetett, felbőszített tömeggel »Feszítsd meg«-et kiáltanak Krisztus alkotására, az egyházra lábbal tiporják törvényeit, üldözik tanítványait?

A magyar egyháznak igazi »Nagy-Pénteke« van. Része van a szenvedésekben, elindult a kereszt utjára.

De ne panaszkodjunk, legalább e szent napon ne! Az, aki a keresztfán értünk életét adta, előre megmondotta: »Ha engem üldöztek, titeket sem fognak megkímélni.« Megmondotta, hogy: »Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen engem.«

Ne panaszkodjunk! Ha részt akarunk venni a feltámadás örömeiben, részt kell vennünk a kereszt szenvedéseiben is. A

mennyegbe vezető ut a Golgothán visz keresztül. Ha részt akarunk venni az egyház győzelmeiben, részt kell vennünk annak küzdelmeiben.

Ne tegyünk szemrehányást senkinek, ne vádoljunk senkit, — legalább e szent napon ne! Mindnyájan bűnösök vagyunk, büneiért halt meg a kereszten az Isten egy szülött Fia. Krisztus nem vádolt senkit, nem tett szemrehányást senkinek, Utolsó tette is imádság volt ellenségeiért. »Atyám! bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.« Az egyház követi Alkotója magasztos példáját, Nagy-Pénteken imádkozik az egész világért, imádkozik névszerint ellenségeiért is: az eretnekekért és szakadásokért, a zsidókért és pogányokért.

Csatoljunk ezekhez még egyet: imádkozunk az egyházunk eltévedt fiaikért, kik saját szerető édes anyjuk, az egyház ellen emelték pártütő kezüket, szavára nem hallgatnak, tanítását megtagadják, jogait megnyirbálják — — — és e mellett azt gondolják (legalább úgy mondják, hinni kell nekik), sőt dicsekednek is vele, hogy ők az egyházunk buzgó tagjai. Külöleg még talán azok is, de belsőleg rég elszakadtak tőle.

Imádkozunk értük. Talán alkalmazható rájuk, (legalább egy részükre) talán fog rajtuk a haldokló Isten-ember vég-fohásza:

»Atyám! bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!«

A tapolezai választás.

Tegnap reggel lapzárás után saját tudósítónktól megkaptuk a távirati értesítést, hogy a tapolezai kerületben Kossuth Ferencz, a kormánypart minden erőlködése daczára, képviselőnek megválasztott.

A Tribunisták és a néppárt.

A »Tibuna« felelős szerkesztője, Bogdán Duica György a múlt napokban Budapesten időzött és ellátogatott a néppárt vezető férfiaihoz, hogy megtudja, hogy a nagyszabeni program alapján álló románok mily engedelmességre számíthatnának a néppárt részéről, ha

viszont a románok az általános választásoknál a néppárt jelöltjeire szavaznának. E lépésre a »Tribuna« szerkesztője, a nagyszabeni nemzeti komité megbízásából határozta el magát, úgy látszik azonban, hogy a puhatóldzás nem járt a várt sikerrel, mivel a román tulzók ujabban a néppárttal szemben is hangoztatják intranzigens álláspontjukat.

A liberálisok veresége.

Jelentettük már, hogy Salzburg II. és III. kerülete tisztán antiliberalis községi képviselőket választott. Tegnapelőtt volt a választás az I. kerületben s ez a választás is az előbbieknél fényes sikerével, a liberálisok teljes leveretésével végződött. Most már az egész községegyetlen liberalis sem ül. Ez az eredménye az összetartásnak.

A belga választási törvény.

Csak néhány napja irtunk az új belga községi választási törvényjavaslatról, melyet a képviselőház 36 szavazat többséggel fogadott el. E hó 10-én került e javaslat a szenátus elé, mely azt 56 szavazattal 18 ellenében elfogadta 13 szenátor nem szavazott.

Lapszemle.

Budapest, 1895. április 11.

A **Magyar Állam** Schopper püspök czim alatt az elhunyt roznói főpásztor emlékének szentel kegyeletos sorokat.

A **Hazánk** a tapolezai választás eredményével foglalkozik, s örömet fejez ki a felett, hogy Kossuth Ferencz, nem pedig a kormány-párt győzött.

A **Budapesti Hirlap** a tapolezai választásról ír, s azt mondja, hogy csakhamar meg fog válni, hogy mi rejlik Kossuth Ferenczben, kinek csak egy lesz politikai jövője és hatása szavának, ha elvállalt szerepének képes lesz megfelelni. Nehéz feladatok várnak rá, miket nehéz lesz betölteni. Azért most még nem is mond róla ítéletet, míg Kossuth a tettek mezejére nem lép.

A **Nemzeti Ujság** szintén a tapolezai választással foglalkozik s azért örül csupán a Kossuth győzelmének, mert a kormány minden vesztegetése dacára a választók megmutatták hogy meglehet buktatni még egy államtitkárt is.

A **Nemzet** a feletti dühében, hogy Vörös László megbukott Tapolezán, saját külön szótára válogatott kifejezéseivel támadja meg az ellentábor s azt mondja, hogy habár vesztes lett is a szabadelvűpárt, de zászlóját nem szennyezte be visszaélésekkel (??)

A **Magyar Hirlap** szerint Bánffy kivitte a királynál, miszerint a Hentzi-szobot eltávolítják és Agbárdi enyhébb politikát fog követni, mindezt pedig úgy nyerhette meg, hogy az idei delegáció négy millió forinttal többet fog kérni a hadügyre.

Az **Egyetértés** a tapolezai választópolgárokat dicsőíti, kik fényesen ellenállottak a kormány vesztegetéseinek s diadalra juttatták Kossuth Ferenczet.

A **Pesti Hirlap** a Kossuth Ferencz megválasztásával foglalkozik. Kossuthot olyanoknak tartja, ki sem használni nem tud, sem ártani nem képes. De mégis örül, hogy a függetlenségi párt, nem pedig akármelyik másik ellenzéki párt gyarapodott. (Persze mert a negyvennyolcasokkal lehet paktálni.)

A **Magyarország** »A magyar trónörökös« czim alatt Ferencz Ferdinánd kir. hercegről, mint prezumtív trónörököséről emlékeztet meg, örvendetes tudomásul veszi, hogy a kir. hercege legutóbb egy hétig, mint a Majláth grófok vendége a szalonkavadászat sportját élvezte. Óhajtja azonban, hogy keresse fel a herceg országunkat nem vadászatok alkalmával is, töltsen itt az évnek jó részét, kísérelje figyelemmel a magyar közéletet és vegyen részt annak nyilvánulásában.

A **Pesti Napló** sajnálattal veszi ugyan, hogy a szabadelvű párt nem győzött Tapolezán, de hogy most Kossuth képviselő lett, elvárja az egész országot, miszerint kimutassa tehetségét és érvényesítse is azt a haza érdekében.

Nagyvárad város közügyei.

Városi törvényhatósági bizottsági gyűlés.

A közgyűlés tegnapi programja alaposan félrevezette a bizottsági tagokat. Alig volt 14 pont tárgyalásra kitérve s egyesülésen még sem volt elintézhető.

Különbben a tegnapi közgyűlésnek sok érdekes mozzanata volt.

Szokoly Tamás kisütötte a rendőrkapitány

minden rendelkezéséről, hogy az úgy az egyéni szabadsággal, mint az alkotmánnyal, közjoggal ellenkezik. Igaz, hogy argumentálása csak »mert kérem szépen«-ből állott.

Az elnök csengettyűje annyira igénybe volt véve, hogy végre megtagadta a szolgálatot s így kénytelenek voltak egy régi kopott, amolyan harangféle valamivel helyettesíteni.

Volt ott komoly dolog is a mi külön méltatást igényelne, de hát jobb arról hallgatni.

Jelen voltak:

Andriska Károly, Balogh Döme, Dr. Baróthy Ákos, Beczkay Lajos, Berger Dániel, Bertsey György, Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Déry János, Fekete László, Frankl Lázár, Frankó Endre, Dr. Friedländer Sámuel, Hoványi Géza, Kaczián Károly, Dr. Konrad Márk, Kunyhóssy János, Mezey Mihály, Reismann Mór, Róz Ignác, Dr. Sarkadi Lajos, Serényi Gusztáv, Stark Gyula, Stern Herman, Szmetka György, Szokoly Tamás, Dr. Várady Zsigmond, Weisz Károly, Andrányi Lajos, Czeglédy Sándor, Erdélyi József, Farkas Izidor, Dr. Grósz Albert, Grunwald Henrik, Gyalóka János, Hering Sándor, Huzella Gyula, Ifj. Kohn Sámuel, Laszky Ármin, Miheli Pál, Dr. Munk Béla, Müller Salamon, Sal Ferencz, Weinberger Jakab, Weiszlovits Adolf, Dus László, Ifj. Rimler Károly, Dr. Grám Károly, Papp János, Bordé Ferencz, Darvassy Lajos, Busch Dávid, Ragány János, Komlós József, Nemes Jenő, Szántó Lajos, Jablonszky.

Dr. Beöthy László főispán megnyitja az ülést.

Komlós József jegyző fölolvassa a polgármesteri jelentést.

Dr. Friedländer Sámuel nem veszi tudomásul a polgármester jelentését. Nem, mert bár sok számadat van benne, mi munkát nem igényel, de a becsületes munkás tisztviselőt nem méltányolják. Miért nyugdíjazták Misuray Ágostont? Ez egy teljesen munka bíró ember, de mert összeütközése volt egy tanácsossal, kénytelen távozni. — Az ár elöntötte a katonavárost, mert a város nem gondoskodott kellően a parti védelemről. S ez már így van 11 év óta. A vízvezetékű kut megvédése miatt, föláldozták egy egész városrész érdekeit.

Dr. Várady kérdezi miben áll az állandó színház ügye? (Általános derűtlenség.)

Sal F. polgármester fölvilágosítja.

Gyalóka János úgy tudja, hogy a légszesz társulat kötelezte magát, hogy ha az országban legalább két város behozza a villamvilágítást úgy minden díjnélkül a gázvilágítást átváltoztatja villamosra. Kérde tehát, nem látta-e

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Husvét Rómában.

(Római levél.)

«A Tiszántul» számára írta:

Gr. V. P.

Dies magna, solemnitatis, solemnitatum-nak nevezi az egyház husvét ünnepe. — Nincs is nagyobb napja a keresztény világnak ennél. A nagy hét megrendítő mozzanatai betöltik egész szívünket szomorúsággal és Krisztus Urunk szenvedései meghatják az egész emberiséget. — Legyen az bármilyen népfia, és tartozzék akármely felekezethez — olyan ember azonban nem létezhet, kit a Calvaria perzei őszinte áhitatra ne ragadnának.

Nem-e természetes tehát, ha a kereszténység a bölcső korát se kezdve, nagy ünnepélyességekkel emlékezik évenként meg a nagy hétről. — A katakombákban számtalan régi felirat, nagy érdekű falfestmény őriztetett meg egész napjainkig — melyek világos képét adják az első századok vallásos életének, szertartásainak.

A római császárság üldözése alatt a keresztényeknek nyilvános istentisztelet még nem volt megengedve — így a hívők a Campagna földalatti temetőibe rejtőztek imádkozni. — A hit gyors terjedésével a catacombák is mind nagyobb méreteket öltöttek. A harmadik század derekán ezek a sírokkal kifalazott föld-

alatti folyosók, melyek sokszor alig szélesebbek két lábnál, több száz kilométerre nyulottak.

Hosszu, küzdelmes idők folytak le, — míg végre Péter apostol utódja rejtekét el hagyhatta és az örök város népe annyi megpróbáltatás után nyíltan vallhatta magát Krisztus Urunk követőjének.

Végre a sokat üldözött kereszténységre jobb napok derültek. — Templomait többé nem a föld mélyében, hanem annak színe felett emelhetette Ura dicsőítésére. — Szertartásait zavartalanul végezte, még pedig az egész város együttes részvételével, mert ekkor már, legalább Róma falain belül csak is egy nyáj — és egy közös pástör létezett. — Csoda-e tehát, ha a világon sehol nagyobb fényvel, pompával nem tartották a Husvétot, mint itten Rómában — a hova Péter apostol az egyház alap követ helyezte volt.

Hogy a középkorban a nagyheti szertartásokat milyen nagy ünnepélyességekkel és bámulatos gazdagsággal tartották, azt az akkori historikusok műveiben nagy részletezéssel találjuk leírva.

Virágvasárnapját megelőző héten ember emlékezet óta csak úgy sereglett a nép az örök város kapui felé. Az egyébkor kihalt, esendes Campagna poros utain kocsik-kocsik után haladt. Kényelmes uti hintók mellett rozoga taliga döcögött. Fényes kíséretű lovagokkal vegyest ösvéren, számaron tüető pástornép vándorolt. Fejedelmek, hercegek, bibornokok négy lovas hintói mellett mezítlábas barátok, koldusok zarándokoltak, de mindannyian egy czéltől vezé-

relve, egy eszmétől lelkesülve — a nagy hetet Rómában tölthetni.

Kortársak feljegyzései szerint, néha meg esett, hogy az ünnepeket megelőző napok alatt az országutja délre Velletri-ig, éjszakra pedig majdnem Viterbo-tól kezdve úgy el volt árasztva, mintha valóságos hadsereg érkezett volna rajta. A sok lovas, málhahordó, gyalogos néha szinte szakadatlan lánczolatot képezett — és amint a Monte Mario lejtőjére kanyarodott, látszólag mint végtelen izületű kigyó kanyarodott a Pontemolle felé.

A város kapui előtt, kiváltképen a Porta del popolonál a tolongás olyan nagy volt, hogy néha be esteledett mire, az oda elérkezett kocsik a Corsora, vagy Rippetta-ra kerültek. — Lakást találni még nagyobb fáradsággal járt. — Vendéglők ebben az időben még nem igen léteztek. — A történelmi emlékü Albergo del Orso-ban pedig, a melynek szép hajlásu román ívei olyan festőileg verődtek vissza a Tiber sárga hullámaiban — mindössze alig volt több tizenkét vagy tizenhárom szobánál. — Számosan klastromokban, zárdákban találtak menedéket. — Mások ösmerőseikhez, rokonaikhoz szállottak. — De voltak, kik sátrakban tanyáztak, vagy pedig egyszerűen az utcán, házak kapui alatt, vagy a templomok lépcsőzeteire feküdvé töltötték az éjszakát.

A szertartások sorozata, Virágvasárnapján, a pálmagyalak szentelésével kezdődött. — A középkorban ez ünnepélyességet több ízben a falakon kívül eső Szt. Lőrinczről nevezett basilikában tartották. — Volt arra is több eset, hogy a Laterant érte e kitüntetés. — Sok ideig

elérkezettnek a tanács, hogy ez irányban lépéseket tegyen?

Weisz Károly konstatálja, hogy a város választotta meg Missurayt. Hová fog az vezetni, ha választott munkabíró tisztviselőket egyszerűen elbocsájtják? — Indítványozza, hogy ez ügy tárgyalása tűzessék ki a jövő közgyűlésre.

Szokoly T. a nyugdíjazással együtt kéri tárgyalni.

Elnök tiltakozik az ellen, hogy ez ügy tárgyalassék, mert az a polgármester jogkörébe tartozik.

Szmetka Gy. a Körös szabályozása körüli fellebbezésekről szólva a Körös szabályozását kéri.

Sz. F. polgármester a Gyalóky kérdésért kéri kiadni a tanácsnak.

A belügyminiszter ur leirata a »Sáfrád-féle« ház és telek megvételére vonatkozó határozat jóváhagyása tárgyában,

Ugyanannak leirata özv. Szabó Sándorné köztér átengedési ügyében hozott határozat jóváhagyása tárgyában, tudomásul vétetnek.

Szabályrendelet az italméresi üzletekről.

Szokoly Tamás általánosságban sem fogadja el a szabályrendelet rengeteg hatalmat adna a rendőrkapitány kezébe, s ki lennének téve a basáskodásnak.

Sal Ferencz: Az általánosságban való elfogadásról beszélni sem lehet, mert azt a mult közgyűlés elfogadta.

Ifj. Rimler Károly kijelenti, hogy e szab. rend. a törvényhatósági bizottság egyenes rendelkezésére készült, mert ez még nem volt Nagyváradon. A tervezet a legliberálisabb alapokra van fektetve ez a javaslat. Megszünteti a zár órát, az üzletek számhoz kötöttségét. A legtöbb szakasza miniszteri rendelkezéseken alapszik. A többi pedig nagyobb városok szabályrendeletei alapján van megszerkesztve.

Beczka L. Szokolyval szemben inkább attól fél, hogy nem lesz elég erős az a szab. rendelet.

Részletes tárgyalás.

Stern Hermann a címet kifogásolja s tiltakozik az ellen, hogy a czukrászdákat eszabályrendeletbe befoglalják. Hivatkozik egy másik rendeletre.

Rimler nem érthet egyet Sternnel, mert az elmondottak, csak a pénzügyigazgatóságokat illeti.

Várady Zsigmond az 1. és 2. §. kihagyandónak tartja.

a St-Maria in Turrisban is tartották ez ünnepélyességet és ezen esetben az áldás után körmenetet tartottak egész a szomszédságban fekvő Szt.-Péter főoltáráig.

Cencio pápai kamarás, lelkiismeretesen jegyzi fel, hogy a processio milyen sorrendben vonult a Vatikánig. Miképen vitték a diakonok szentelt ágait, és hogyan fejezték be a menetet Róma oskolái, nyilvános egyesületei, confraternitasok — lobogó zászlai alá csoportosulva.

A mult században a pápák legtöbb esetben házi kápolnájukban tartották e szertartást. — XVI. Gergely azonban a régi szokásokhoz hűen ismét Szt.-Péter templomába helyezte át. — A pápai udvar a Sala Reggia-ban gyűlt össze. A bibornokok, kik nem laktak a Vatikánban, két-két kocsival érkeztek. — Az elsőben maga a Cardinalis foglalt helyet egy m. n. signorral, míg a másodikban az udvar mestere és a kíséret ült.

A kocsi hátsóin két hajporos szolga állott, ha pedig az illető biboros főpap valamelyik hercegi család sarja volt, akkor kettő helyett három inas követte.

A pálmaágak az oltár mellett voltak felhalmozva. Finom leveleik művészi alakokká vannak összefonva, és ágai közé értékes kis szent képeket, ereklyéket helyeztek.

A legszebbek még ma is Rómából érkeznek, hol a Camaldoli zárdában fonják csodálatos türelemmel a nehéz mintákat.

A legnagyobbakat a Rómába érkezett fejedelmi házak tagjai kapták.

Aztán a bibornokoknak és nagy követeknek osztották ki. — Végül még a jelenlévő római

Kunyhóssy szintén azt hiszi, hogy a szab. rend. czime hiányos.

A cím és az első két § szövegét elfogadják azzal a módosítással, hogy a Stern H. által fölhozott miniszt. rend. belevétessek.

Várady Zs. a 3-ik §-nál kéri, ha az vonatkozik-e a vendéglőkre is? Mert tud ő esetet, hogy vendéglő és iskola egy épületben van.

Rimler Károly hivatkozik a miniszteri rendeletre.

Szokoly T. indítványozza, hogy ne csak a közegészség, de a közbiztonsági tekinteteket is érvényesíteni kell.

Sal F. és Rimler K. fölvilágosításai után a 3-ik §-t a Várady módosításával elfogadják.

Várady Zs. úgy véli, hogy a 4. §. oly jogot ad a rendőrség kezébe, mely a magánjogba ütközik. Kéri a szakasz törlését.

Serényi Gusztáv kifogásolja a szakasz némely intézkedéseit s módosítványt nyújt be.

Rimler K. hivatkozik Budapest hasonló szab. rendeletére s kéri a Serényi indítványát mellőzni.

Friedländer S. rabulistikai gyakorlati után

Szokoly Tamás pártolja a Serényi indítványát.

Hoványi Géza nem akarja a közrendőrök visszaéléseinek kiszolgáltatni az üzletlajdonosokat s ezért szükségesnek tartja a szakasz magyarosztatát.

Rimler K. beleegyezik, hogy a rendőr helyébe rendőrtisztviselő jöjjön.

Stern H. kéri a 6. § megváltoztatását, mert nem tartja jogosnak azt követelni, hogy a kaszírót fogadja be családjába az üzlet-tulajdonos.

Serényi praktikus szempontokból a kéri a szakasz megváltoztatását.

Szokoly e szakaszban az egyéni jog korlátozását látja.

Rimler kéri a szakasz változatlan elfogadását, mert maguk a kávések sem tudnak ebben a tekintetben valami észlra vezetőt proponálni. Nem hiszi, hogy e §. sértse a családi szentélyt.

Várady Zs. módosítványt nyújt be.

Vége hosszabb vita után, melyet olvasóink érdekében nem reprodukálhatunk elfogadják a Várady Zs. indítványát.

A 7., 8., 9., 10. 11. §-át változatlanul elfogadják.

A 12. §. Várady Zs. és Szokoly T. felszólalásai után elfogadják.

főnemesség tagjai is részesültek e kiténtetésben. A szertartás közben gyermekkar énekelte a Hozsannát!

A pálmák kiosztása be lévén fejezve a jelen lévő Principe assistente alsoglio, ki mindig a Colonna, vagy Orsini család feje, vizet önt a pápa kezeire, ki a »Dominus Vobiscum« után visszavonul udvarától követe a Vatikán magán termeibe.

Szerdán délután már elkezdődnek a tenebraek. — Az idő meghatározására nézve sok eltérés volt. Néha a kora délutáni órákban tartották meg, máskor csak Angelus után, bár volt rá eset, hogy éjfélig is elhalasztották. A pápai udvar azonban csak egész esendben végezte a szertartást, még pedig a házi kápolnában — a tenebraek jellege sokkal gyászosabb, mintsem hogy az feltűnő külső fényvel tartassék. — A biborosok szintén csak magán jellegben jelentek meg.

Ő Szentsége, miután a miatyánkot elimádkozná, a kar a lamentatiokra zendít reá. — A keresztény egyház zenéjének alig van nagyobb terméke Allegri e mesterművénél. A mély hangzásu komoly akkordok bámulatos összhangban vannak Jeremiás proféta bánatos siralmaival. — A zene bámulatos hatásának tetőpontját a négy hang és két karra irt Misererevel éri el. — Aztán az oltáron még égő utolsó gyertyaláng is elalszik, körül minden elsötétül, és a távolból tompa moraj jelzi az általános gyászt, kétségbeesést, mi Krisztus urunk halálával a világra borult.

(Vége köv.)

A 13. §-nál Várady szólal föl s azt nem fogadja el.

Szokoly T. e szakasz azon rendelkezését, hogy az alsóbb rendű italmérésekben kártézni nem szabad az egyéni szabadság oly korlátozásának tartja, melyet »alkotmányunk kereteiba nem lehet beilleszteni.

Dr. Friedländer e szakaszt tartja a legfontosabbnak.

Fekete László szintén szigorúnak tartja a szakaszt.

Dr. Sarkady nem hiszi, hogy ellehetne érni e szakasszal az óhajtott célt. Az az egyedüli eszköz, hogy őrizzék ellen az üzleteket.

Szokoly Tamás ismételt felszólalása után a szakaszt eredeti szövegében elfogadják.

14., 16., 17. szakaszokat változatlanul elfogadják.

Várady Zsigmond indítványozza, hogy a szab. rend. további tárgyalását halasszák a jövő közgyűlésre.

Elfogadják.

Következnek a tárgysorozat a hátralevő pontjai.

A tanács előterjesztését a községi iskolák fentartása s fejlesztésére szükséges 30.000 frt állami segély kérelmezése iránt, ugyanannak előterjesztését a »Rhédey«-kert kibővítéséhez szükséges terület átbozsátása iránt, elfogadják.

A tanács előterjesztésénél a »Sas« szálloda épületben levő, eddig a »László«-malom által bérelt bolt helyiségre nézve megtartott árverés eredményéről, felszólal

Kunyhóssy, ki ismerteti a kérdést. A dollog ugyanis úgy áll, hogy a »László«-malom bejelentette, hogy a helyiségről lemond, Huzella meg hogy az eddigi föltételek mellett átveszi. Ekkor Kalenda ajánlatot adott be a mit azonban tekintetbe nem vettek, s árverést tüztek ki, melyen ifj. Kohn S. 1325 frtért megnyerte a helyiséget. Kalenda ekkor pótajánlatot adott be 1330 frtot ígérve. De ez az ajánlat annak daczára, hogy a közgyűléshez volt beadva a gyűlésen nem tárgyalatott. Kéri kimondani, hogy jövőre a közgyűléshez beadott kérvények ott tárgyalassanak.

Dr. Sarkady Lajos ellenzi e kérés teljesítését.

Beczka indítványozza, hogy a helyiség adassék át Kalendának.

Szokoly felszólalása után 1 szótöbbséggel a tanács javaslatát elfogadták.

A Farkas József és Magyar Klára köztér átengedési ügyében a jövő közgyűlésen határoznak.

A Müller Salamonnal a »Széchenyi«-téren építendő »Kioszkra« kötött szerződést tudomásul veszik.

A nyugdíj-bizottság előterjesztése, Missuray Ágoston volt vámfelügyelőt megillető nyugdíj folyóvátétele iránt heves vitát provokált, bár nagyon kevesen voltak már jelen.

Szokoly Tamás nem fogadja el a Missuray nyugdíjaztatását, mert a nyugdíjalap ilyen megterhelhetése semmi által sem indokolt. De mivel ez ügyben sok mende-monda jár szájról-szájra épen a tanács érdekében kéri a vizsgálat elrendelését.

Friedländer S. indítványozza, hogy 280 frt kegydíjképen adassék Missuraynak.

Kunyhóssy János elégnék tart 900 frt nyugdíjat.

Várady felszólalása után ily értelemben hoznak határozatot.

A tanács előterjesztését Dobozy Jánost megillető végkielégítési összeg kiutalása iránt, elfogadják.

A tisztí főorvos Erdélyi Ignáczné és Varga Lajosné szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti. Tudomásul veszik.

Balogh Dömé törvényhatósági bizottsági tag indítványát a vízfogyasztási díjak fizetési kötelezettségének a bérlőkkel szemben feltétlen alkalmazását illetőleg, kiadják a jogügyi bizottságnak.

Szánthó Lajos közgyám szabadságidő engedélyezése iránti kérvényét teljesítik.

Gyűlés vége háromnegyed 7 órakor.

NAPTÁR.

— Április 12. —

- Péntek,** Róm. kath. Nagypéntek. Prot. Nagypéntek. Gör. kel. márcz. 31. Nagypéntek. Izrael Nisan 18. Nap két 5 óra 5 p., nyug. 6 óra 26 perc. Hold kelte 10 óra 45 p., nyug. 5 óra 55 p.
- Április 15.** A kereskedelmi kóroda egylet közgyűlése.
- " **15.** A nagyváradí építőiparosok társulatának közgyűlése d. e. 10 órakor az ipartestület helyiségében.
- " **16.** Zárhatáridő a László malom új részvényeinek jegyzésére.
- " **21.** A Biharmegyei Nemzeti Casinó közgyűlése d. u. 4 órakor.
- " **28.** A nagyváradí szőlőbirtokosok közgyűlése.
- " **28.** A polgári kör közgyűlése.
- " **28.** A szepitési egylet közgyűlése.
- Jun. 4.** Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

- Kiss Dávid** kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
 Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Krisztus koporsója.** Valóságos néparadat indul ma a templomokba. Aki soha egész esztendőben sem néz a templom felé, aki talán már azt gondolja magáról, hogy nincs is már benne hit, néha napján még dicsekszik is vele, — még az is elzarándokol ma az Üdvözítő sirjához. A szomorú esemény emlékezete, a templomok gyászpompája, az elnémult harangokat pótló kereplő tompa dörgése, a lelkiismeret felébredt szava mind-mind a templomba hívja, vonza az embereket. Különösen a délutáni órákban indul meg a népvándorlás a szent sírok felé. Mindenki szentel legalább egy-két percet a sírok látogatásának. Az elhunytak iránt való kegyelet szépen jellemző vonása az emberi nemnek; — ennek a kegyeletnek a legméltóbb megnyilatkozása az, midőn a Megváltó iránt való hálával van összekötve. — A székesegyházban a csonka misét és a sirbatételt Zajnai János, prépost-kanonok végzi; ugyan ő tartja a misét Nagy-Szombaton is.

* **Régiségek a honfoglalás idejéből.** A A premontréi kanonokrend birtokán, Csorna mellett, még a múlt télen honfoglaláskorbeli temető nyomaira akadtak. A leletről a rendnek rögtön jelentést tettek s Kuncz dr. prépost intézkedett, hogy az ásást szakértő vezetéssel folytassák. Az első üreg, melyet fölbontottak, egy lovas harezos maradványait takarta. A lábszáresontok mellett végig apró ezüst pénzeket találtak, melyek kivétel nélkül Berengár és Kisdéd Lajos idejéből, vagyis a tizedik század elejéről voltak. E pénzek mind lyukasak, a miből azt következtetik, hogy a ruhára voltak erősítve, oly módon, a mint az alföldi pitykés lovalónadrágokon manapság is látható. A löszerszám római formájú, aranyozott ezüst díszítései megmaradtak, de a lónak csak patái és koponyacsontja voltak föllelhetők, a többi részeket valószínűleg a temetési szertartás alkalmával elégették. A különféle tárgyak mind arra mutatnak, hogy a felbontott üreg Zsolt vezér egy előkelő emberének tetemét takarta. Az ásást, melyet a téli zord időjárás miatt meg kellett szakítani, most folytatják Bella Lajos tanár vezetésével.

* **Hermann Ottó,** Miskolcz-város orsz. képviselője, mint értesülünk, nem mond le mandátumáról. Nem pedig azért, mert muzeumi igazgató örré csak akkor fogják kinevezni, amikor általános képviselőválasztások lesznek. Adig ezt az állást nem töltik be.

* **Érdekes égi tűnemény.** Érdekes égi tűnemény volt látható tegnapelőtt éjjel az égboltozaton. Valami hollyó üstökösnek visszfénye tűnt fel északkelet felől, melynek a meglehetősen hatalmas fény kévéje egy valóságos körutat tett az égboltozaton, mely aztán egy rövid óra lefolyása alatt mindinkább elhalványult s végre teljesen eltűnt. — Az érdekes tűneménynek Nagyváradon is sok nézője akadt. — Természetes, hogy másnap reggel aztán a parasztnép és a piaci kofák között megindult a tere-fere, hogy közeledik a háboru, az Isten büntetése stb. — Sőt akadtak olyanok is, kik ebben azt az ép tűneményt látták, melyet ezelőtt napokkal számos fővárosi és vidéki lap többek között a »Nagyvárad« is publiczált, hogy t. i. Nagy-Pénteken a Szűz pályája keresztelni fogja a napot s azt egy időre elfogja fedni, ép úgy mint az Krisztus halálakor történt, mikor a nap elsötétedett. — Alkalmunk volt erre nézve megkérdezni több csillagászati tudományban járatos embert, kik e hirt teljesen koholtnak állítják, mely nem egyéb mint az ujabbkori vallástalanság egy stiklijje, hogy t. i. a tudomány látszata alatt megczáfolják a szentírás azon mondatát, miszerint a napnak elsötétedése Krisztus halálakor természetfeletti tűnemény volt. — Így akarják bebizonyítani, hogy az nem volt esoda, csak egy közönséges csillagászati tűnemény. Persze egy gondolkoznak ezek az urak, hogy akármilyen képtelenséget is lehet állítani, csak tudományos formába kell öltöztetni s mindenféle bonyolult számolásokkal kísérni, hogy aztán mindenki elhiggye.

* **Lábmosás a királyi udvarban.** Mint minden évben, úgy az idén is megtartották a bécsi Burgban a lábmosást. A király ez alkalommal csupa oly aggastyánnak mosta meg lábait, kik mindnyájan tul vannak már a 88 éven, úgy hogy életéveiknek összege 1059-et tesz. Az aggastyánok, kik abban a megütszettelésben részesültek, hogy a király lábait megmosta, a szertartás után fényes jutalomban részesültek. Neveik a következők: Pseviczk Venczel, Füllinger József, Heller József, Huber János, Pammer József, Kakaun Ferencz, Masopust János, Kalsér Károly, Wyster Mayer Fülöp, Lusty József, Kelm János és Linner Ferencz. A királyné Corfuban lévén, a lábmosást ő nem tartotta meg, de azért azt a 12 öreg asszonyt, kik erre kiszemelve voltak, gazdagon megajándékozták.

* **A legujabb divat.** Londonban most a hölgyek legujabban olyan széles kalapokkal boldogítják a férjeiket, hogy valósággal alig lehet tőlük az utcán járni. Ha az eső fenyegeti a modern kalap díszét akkor hiába nyitják ki az esernyőt, mert a kalap még ennél is szélesebb. Az új divatu kalap »széles körben« kelt feltűnést.

* **Báró Königswarder Herman versenyistállója.** A legközelebbi tavaszi löversenyek egy új dreszszel ismertetik meg a löversenyre járókat, amely báró Königswarder Hermannek istállószeit fogja a gyepen képviselni. A milliomos báró, akinek felesége, Blaszkovics Melánie tudvalevőleg rokonságban van több híres magyar sportsmannel, élénk részt akar venni a monarchia sportéletében. Már megkezdte telivér vásárlásait, s megvette a többek közt a három éves Báthory-t is, amely két éves formája és előkelő származása után a Derbynek is komoly aspiránsa. Az új istálló színei: sötétkék test, sárga ujjak és sapka.

* **A prezumpatív trónörököséről.** Ferenc Ferdinánd kir. herceg, mint lapunkban megírtuk, egy hétig vadászott a Majláth grófok szlavóniai birtokain szalonkára. A környezetében lévő magyaroknak ez idő alatt alkalmuk nyílt a kir. herceget a vadászat formáktól ment intimitásában megfigyelni és ezeknek a megfigyeléseknek alapján a következő érdekes adatokat közlik velünk a jövődöbeli magyar király egyéniségéről. A kir. herceg egyénisége a magánérintkezésben nyílt és barátságos. Annál jobban irtózik azonban a czeremóniáktól és olyankor, a mikor kénytelen ezeknek nyűgét magára venni, meglátszik rajta a feszélyezettséget. Ilyenkor is megőrzí magatartásának higgadt előkelőségét, de könnyen elpirul és bizonyos tartózkodást árul el. A kir. herceg igen komolyan fogja fel jövődö uralkodói kötelességeit. Minden kérdésben a legnagyobb tájékozottsággal bír. A magyar nyelvben a trónörökös már jelentékeny haladást tett és magyar környezetével állandóan magyarul beszél. A kir. herceg egyébiránt megmutatta a magyar nyelv iránti vonzalmát azzal is, hogy Sopronban süriüen látogatta a magyar szintársulat előadásait a mit sem a Pozsonyban lakó Frigyes kir. herceg, sem pedig Ottó kir. herceg nem tettek meg. A kir. herceg különben a szlavóniai vádászatokon igen jó vadásznak bizonyult és egy maga 42 szalonkát ejtett el, három nap alatt.

* **A miniszter a huszárkaszárnnyát kéri.** A honvédelmi miniszter tegnap érkezett leiratában arról értesítette a város közönségét, hogy a katonai középületek nem az »építés ipari,« hanem elkülönítve és pedig rendeltetésük szerint a közös hadseregbeli, vagy a honvédségi kiállítási külön pavillonokban az ezredéves kiállításra bemutatni a XVII-ik, vagyis a hadügyi csoportban. Egyben jelentéstételre hívja fel a várost, hogy a helybeli »Ferencz József« lovas-laktanya tervrajzait és főhomlokzatának fényképét hajlandó-e a kiállítás céljaira elkészíttetni s igenlő esetben, mely időre várható azok felküldése. Ezen tervrajzok elkészítése a városi mérnöki hivatalnál már folyamatban van.

* **Borzasztó árvaság.** Majnamelletti Frankfurtból írják a következő megrendítő családi tragédiát: Sachenhausenben, 2 és fél év óta élt boldog egyetértésben Becker Ágost ügyvéd a feleségével. Egyik este vacsora után a házaspár egy ideig kártyázott, épen mikor leakartak feködni, a férjét gutaütés érte és néhány pillanat múlva meghalt. A szerencsétlen fiatal asszony a cselédséget orvosért küldötte, ő maga pedig nem bírván túlélni szeretett férje halálát, levette a falról férje revolverét és négy lövéssel agyonlötta magát. A házbeliiek, a kik a lövések zajára összeszaladtak, már későn érkeztek, az asszony már halva volt. A férj 40, a fiatal asszony pedig 33 éves volt és egy másfél éves fiúskát hagytak hátra.

* **Egy orosz herceg tragédiája.** Pétervárról írják, hogy a számkivetésre ítelt 750 ember közt, kiket pár nap előtt indítottak utnak a kietlen Szahalin sziget felé, volt Makjutov András herceg is. Az alig 28 éves herceg élettörténete érdemes arra, hogy itt is elmondjuk:

A kolera idejében a herceget valamelyik egészségügyi bizottság elnökévé nevezték ki. Mint ilyen, ellátogatott egy faluba, a hol a szükséges óvintézkedéseket nem tztették meg. Makjutov megdorgálta az elüljárókat hanyagságuk miatt, a miért a parasztnok őt támadták meg és fenyegették. Makjutov erre botjával ütött a parasztnok egyikére, a minek vezetes következményei lettek. A bántalmazott paraszt pert indított és a kazáni törvényszék két évi börtönre ítélte a herceget. Makjutov, ki csak röviddel azelőtt házasodott és feleségét szenvedélyesen szerette, éjjel-nappal azon gondolkozott, mint szökhethék meg a börtönből. Nemsokára kieszelt egy tervet. Börtönablakának vasrácsát átfűrészeltte. Innen a fogház udvarára futott és a nők osztálya felé fordult, a hol kevésbé szigorú az őrködés. Észrevétlenül jutott el a szabadba vezető folyosóra is. Ott azonban két őrt talált, kik egymással beszélgettek. A herceg herkulesi erővel leterítette az egyiket. Aztán a másikat ragadta meg és a falhoz vágta. A fogházkapu nyitva volt és a herceg kikerült az utcára. De a második őr ezalatt föleszmélt és a szökevény után futott. Örült verseny kezdődött most. Amde a revolvergolyók gyorsabbak mint az emberi lábak; a herceg lábát golyó érte, összeroskadt és így újra elfogták. Az esküdtbiróság most 17 évi kényszermunkára ítélte a herceget. A nagy szerencsétlenségben mégis maradt egy vigasza: felesége, az ifju Natália hercegnő elhatározta, hogy megosztozik a szegény fogoly sorsában és most vele együtt utban van Szahalin felé.

* **Ártézi kut Sarkadon** Sarkad község ártézu kutat akar furatni és engedélyezése tárgyában kérvényt adott be az alispánhoz. —

Szunyogh Péter alispán a helyszíni tárgyalás idejéi folyó évi május hó 15-ik napjának déli 9 óráját, helyül pedig Sarka d község tanács-termét tüzte ki.

* **A vaskorona rend kancellárja.** A király kinevezte dr. Plener Ignác titkos tanácsost az osztrák urak házának tagját, a vaskorona-rend kancellárjává. Ezt a méltóságot tudva-reményesen Hye-Glunck Antal báró viselte. A most kinevezett Plener Ignác dr. 1862. óta tulajdonosa az első osztályu vaskorona-rendnek.

* **Hamis fogu öleb.** Egy angol vén kisaszszony, a kinek hamis fogai vannak, nagy sajnálkozással vette észre, hogy kedvenc ölebének egymásután hullanak ki a fogai és e miatt érintetlenül kell hagynia mindazokat a finom ételeket, a melyeket mindennap elébe tettek. Végre eszébe jutott, hogy ha neki hamis fogai vannak, miért ne lehetne így a kutyájának is? Talált is egy fogászt, a ki 509 frankért teljes fogsort készített az ölebének, a mely most az új és ragyogó fogsor miatt való örömeiben folyton vicserog azokra a boldogtalan kutyákra, a melyeknek természetes fogaik vannak.

* **Bihari Sándor testvére meghalt.** Tegnapelőtt temették el Nagyváradon Bihari Sándor festőművész legfiatalabb testvérét: Hartmann Mórnét. A szegény asszony régóta betegeskedett és előrehaladt tüdőbaján nem tudtak az orvosok segíteni. Testvérét táviratilag értesítették a szomorú esetről, de miután Párisban tartózkodik, nem lehetett jelen a nagy részvét mellett végbement temetésén. A korán elhunyt derék nő és jó anyát egyetlen kis leánya siratja.

* **Az özvegy trónörökösné Cattaróban.** A rossz időjárás még az olyan szép fejedelm-asszony előtt sem hajlik meg, mint Stefánia özvegy trónörökösné, aki a tenger viharos hullámzása miatt a cattarói öbölben kénytelen pihentetni Trieszt hajóját. Az özvegy trónörökösné veszteglését arra használta fel, hogy meg nézze a cattarói várat; a legszigorubb inkognitóban ellátogatott a székesegyházba és a muzeumba is. Minden hivatalos fogadás elmaradt, csupán Pezzi polgármester üdvözölte néhány szóval. Alig hogy az özvegy trónörökösné eltávozott, a polgármester hirtelen rosszul lett, s mikor az özvegy trónörökösné erről értesült, azonnal elküldötte fődvármesterét s tudakozódott a polgármester állapota felől.

* **A himlő áldozatai.** Az ember azt hinné, hogy a himlő elleni védőoltás kötelező behozatala óta ez a borzasztó betegség megszűnt az emberiség egyik csapása lenni. Pestmegye Kóka nevű községe az egyetlen hely, amely nagyban szállítja a halálnak a himlő áldozatait. Ebben a községben az utolsó pár hónap alatt hetvenkét gyermek halt meg hólyagos himlőben. Hogy a betegség járványossá lett, ennek oka a községbeliek szerint az ottani orvos, Csernyánszky, aki elmulasztotta bejelenteni a hatóságnak a gyermekek pusztulását, sőt azt írta hivatalos jelentéseiben, hogy a község egészségügyi állapota kielégítő.

* **Recht Sándor hangversenye.** Érdekes hangversenyre van kilátása a nagyváradai közönségnek. Recht Sándor, kit a nagyváradai közönségnek ajánlanunk felesleges, kinek művészi képessége elége ismeretes, folyó hó 23-án hangversenyt rendez, melynek műsora a következő:

1. Mozart Sonata, (F dur) II. III. tétel zongora s hegedűre.
2. Vieniadszky II. Hegedűhangverseny.
3. Donizetti. Recitativo és Románcz a »Lucretia Borgia« dalműből, éneklí Petrusz Erzsike k. a.
4. Sarasate »Zigeuner weiseu« hegedűre zongora kísérettel.
5. Bátky »Elfelejtenelek« a szerző legújabb, még kéziratban levő dala, éneklí Petrusz E. k. a.
6. Hubay b) »A fonóban« alföldi hangulatképek hegedűre zongora kísérettel.

A zongora részeket Bátky Endre zeutenár ur fogja játszani.

Jegyek Ungár Jenő főútczai könyvkereskedésében válthatók előre.

* **A féltékenység drámája.** Bécsben — mint egy onnan érkezett távirat jelenti — a belvárosban a Burgszínház és a Ring közvetlen közelében gyilkossági merényletet követtek el, a melynek indító oka féltékenység volt. Mileticz József az osztrák-magyar bank hivatalnoká éppen néhány barátjával egy vendéglőből jött ki s a hivatalba akart menni, mikor egyszerre lövés dördült el és Mileticz vértől borítva esett össze. Egy rongyosan öltözött asszony revolverből lőtt Mileticzre s súlyosan megsebesítette. Mileticz, mikor eszméletre tért, kijelentette, hogy ő ezzel az asszonnyal, még mikor Horvátországban, szülőföldjén lakott, körülbelül ezelőtt hat évvel viszonyt folytatott. Az asszony utána utazott, de miután újbóli viszonyról tudni nem akart, féltékenységből megakarta ölni. Mileticznek a mentőegyesület nyújtotta az első segélyt. Az asszony menekülni akart, de elfogták s átadták a rendőrségnek. A gyilkossági kísérlet, mely Bécs egyik legélénkebb helyén történt, nagy feltűnést keltett.

* **Gladstone, mint favágó.** Az agg Gladstone tudvalegőleg aggkora daczára is ép és egészséges s roppant mély álma van. — Egyetlen egy álmatlan éjszakámra emlékszem csak — mesélte a napokban Gladstone egy hírlapírónak, aki meglátogatta. Aznap egy óriás tölgyfát kezdettem meg kidönteni és művetem a következő reggel be akartam fejezni. Éjjel félelmetes vihar dühöngött és az a gondolat, hogy a fátam a szél kidönthetné és nem az én fejszém csapása alatt dőne ki megrabolt álmodtól és nyugalmamtól. Hajnalhasadás előtt már talpon voltam, lesiettem a kertbe és nem törődve széllel, viharral, dologhoz láttam. Eletemnek egyetlen sikere sem töltött el oly nagy örömmel, mint az a pillanat, amelyben a hatalmas tölgy recsegve dőlt a földre.

* **Kétszáz forint a nagyszalontai iparos tanoncoknak.** A kereskedelemügyi miniszter a vallás és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg, a nagyszalontai iparos tanonc iskola részére az 1894—95. évi segélyképen 200 frtot engedélyezett. Ezen elhatározásáról tegnap le-ratilag értesítette a vármegye közönségét.

* **Csendőrök és parasztok harcza Szerbiában.** A Kölnische Zeitung belgrádi távirata szerint Folináczban véres összeütközésre került a dolog a csendőrség és lakosság között. A prefektus ugyanis csendőrökkel behatolt a folináci pap lakásába és őt, a ki az ellenzék vezére, kivonszoltatta ágyából és a csendőrökkel véresre verette. A nagy lármára összefutott a község lakossága s megtámadta a csendőröket. Ezek revolvereikből többször a tömeg közé löttek s a golyók egy parasztot megöltek. Több csendőr és paraszt súlyosan megsebesült. A prefektus megszökött.

* **Megszökött színész.** Bécsi színházi körökben egy színadi csillagnak a hirtelen eltűnése okozott egy kis izgalmat. Az eltűnt színész a Josefstadter Theater-nek volt a tagja, amelyben Nelson kisasszony név alatt szerepelt énekes darabokban, igazi neve azonban Moskovics Zsófia, s hitelezői elől menekült a császárvárosból. Nelson-moskovics kisasszony különben nem most először hagyta így cserben hitelezőit, mert egy ízben Pozsonyból is megszökött előlük s ugyanezt cselekedte meg furdővad alatt Karlsbadban.

* **Pisztolypárbaj.** Tragikus eset történt Liegeben, írja a Figaro. Helleput és Defuisseaux képviselők pistolypárbajt vívtak. Feltételek: harminczöt lépés távolság, öt-öt lépés avance. A felek lönek. Az eredmény: a párbaj végeztével mindkét fél halálsápadt lett.

* **A legsötétebb bűn gyanuja alatt.** Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Nagyváradon a Körösből a kavicsot szedő szekerek egy kis gyermekhullát fogtak ki és a rendőrség megindította a nyomozást a bűnös anya kézrekerítése iránt. Ezuttal a véletlen, a legnagyobb rendőr sietett segítségére a hatóságnak. Névtel-

len levél jött a rendőrkapitányi hivatalhoz, melyben megnevezték azt a nőt, akit alaposan lehet gyanúsítani az embertelen cselekedet elkövetésével. Mandel Ferencz rendőrbiztos ennek alapján Ádám Helénát, ő tagad ugyan, de az orvosi vélemény alapján mégis átkísérték az ügyészséghez, honnan a vizsgálóbíró elé kerül.

* **Öngyilkos megyei jegyző.** Hevesmegye első aljegyzője, Klasánszky László dr. — mint Egerből jelentik — Gyöngyösön öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen embert, akit pályatársai tehetséges és szorgalmas embernek ismertek, könnyelmű adósságok kergették a halálba. Az öngyilkosságról a jegyző atyja, a solymosi jegyző tett jelentést a megyének. Klasánszky Gyöngyösön, ahova hivatalos küldetésben ment, követte el végzetes tettetét, özvegyet és két kiskoru gyermeket hagyva maga után.

* **Adóvégrehajtónak lenni kell.** A mezőkeresztesi főszolgabírói járásban az adóvégrehajtó: Grósz Ignác állásáról leköszönt, de mert enélkül nem lehet boldogulni, Ertsey Dezső főszolgabíró az így megürült végrehajtói állásra Izsáki Parkas székelyhidi lakost nyom-ban kinevezte.

* **Harez az érdemkeresztért.** Casimir-Périer lemondott ugyan a köztársasági elnökségről de a becsületrend nagykeresztjét, a mely az elnököt megilleti nem tette le. Azok a lapok, a melyek Perier lemondása óta rendszeresen üldözik ebből nagy káoszt csinálnak, sőt De l'Angle-Beaumanior marquis a szenatusban is szóba hozta a költségvetési vitánál. Tarieux igazságügyminiszter nagyon tapintatosan tért ki a kényes ügy elől és kijelentette, hogy ilyen ügyben nem adhat felvilágosítást. Ebből az alkalomból felelevenítik azt a reminiscenziát, hogy a mikor Grévy lemondott, magával vitte a becsületrend arany nyaklánczát és csak akkor adta vissza a mikor a nagy kancellár érte küldött. Ellenben a becsületrend nagy keresztjét senki sem vitatta el tőle. Casimir-Perierrel szemben sokkal szigorubbak az emberek és nem akarják megegedni, hogy a nagykeresztet tovább is viselje.

* **Egy huszártiszthelyettes tragédiája.** A budapesti Ferencz József laktanyában állomásozó 16. huszárezred egyik tiszthelyettese, Horváth Lajos, a mult év december havában szabadság nélkül távozott az ezred székhelyéről, s ezért az ezredparancsnok börtönbüntetésre ítélte. Horváth a börtönben egész idegessé lett, úgy, hogy mikor kiszabadult, mint örült kellett szállítani. 42 óra mulva a törzsorvos ezzel a bizonyítvánnyal bocsájtotta el a kórházból: »Izgatottság miatt szabadságolando és elbocsájtandó.« Horváth tiszthelyettesnek, ki a fehértemplomi lovas kadetiskola első növendéke volt s kinek már novemberben hadnagynak kellett volna lenni, de betegsége miatt preterálták, első dolga volt, hogy provokálja az ezredet. A párbajt nem engedte meg a becsületbíró, hanem Horváthot azonnal szabadságolták és egyuttal értesítették a rendőrséget, hogy tegyék Horváthot rendőri felügyelet alá, miután inzultálni akarja a tisztikart. Horváth tényleg rendőri felügyelet alatt volt két hétig Mint írják, a husvétli szünidő után a képviselőházban Babó orsz. képviselő interpellálni fogja ez ügyben a honvédelmi minisztert.

* **A Rivieráról.** Nizzából írják a következőket: A tavasz itt teljes pompájában ragyog és a kies vidékű Rivierát valóságos földi paradicsommá varázsolja. Április 7-én már meg is tartották az első tavaszi versenyt »A l'instar de Paris«, melyet »párisi szokás« szerint sokan végigélveztek. Nagy érdekességet köleszött a versenynek az, hogy azon Viktória angol királynő is jelen volt. A királynő különben Viktória és Beatrix hercegnők kíséretében másnap az egész délutánt Salisbury lord verandás kastélyában töltötte. A fejedelmi kastélyból ugyanis messze ellátni az alatt fekvő kies vidékekre. A nizzai vendégek most a párbajt ritkító és a maga nemében egyedül álló virág és növény kiállításban gyönyörködnek, mely festői képet tár a szemlélő elé.

Ököl nagyságu szegfűk tarka szinompában, fehér és fekete színű rózsák egész grouppokban, fanagságu kaméliák és azáleák pedig a legtarkább változatokban láthatók. Azt természetesen fölsőleges is fölemlitenünk, hogy ott az idei spárgát, borsót, dinynyét és szőlőt már javában árusítják.

* **A durranytyu.** Igy hívják azt a bádogszelenczeszerű robbanó szert, mely a napokban Papp László kis gyermek kezeit Nagyváradon sulyosan megsérelmezte. Mint megirtuk, a rendőrség elrendelte ez ügyben a vizsgálatot és az derült ki, hogy a multkor is említett vasuti lauz vitte haza a lakására és ugy került az udvaron a szerencsétlenül járt gyermek keze-ügyébe. Az a hirtetés, hogy a kalauz valakit fel akart volna robbantani, nem felel meg a valóságnak, csak annyi igaz, hogy az illető kaptosán szokott hazatérni és ilyenkor bolondokat is beszél. Különbösen az iratokat átették az ügyészséghez.

* **Uj katolikus kör.** Örömmel konstatáljuk, hogy alig mulik el nap, melyen legalább egykét új katolikus kör keletkezéséről hirtet tudjunk adni. — Legujabban Foktőn (Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye) alakult egy új katolikus kör, melynek alapszabályait a belügyminiszterium már jóvá is hagyta. Az új körnek már számos tagja van, de még folyton jelentkeznek újabb belépni kívánók.

* **Vesztett eb.** Biharvármegye Nagy-Rábé községében — mint onnan írják lapunknak — egy veszett eb kóborolt, mely több kutyát s egy gyermeket is megmárt. — A veszett ebet agyonütötték, és a gyermeket fölszállították a budapesti Pasteur intézetbe.

* **Két gyermek tűzhalála.** Cöncezről írják, hogy Horváth Erzsébet parasztasszony hazuról távozván, 3 és másfél éves két gyermekét magukra hagyta otthon és az ajtót rájuk zárta. Később a szomszédok sűrű füstöt vettek észre a házikóból kitudulni s az ajtót betörve a szűk szobába hatoltak. A kályhához közel álló ágy izzó tüzből volt és a gyermekek égő sebekkel telve a sűrű füsttől megfulasztva, halva feküdtek rajta. A bűnügyi vizsgálatot megindították.

* **Humor.** A böles arab. Egy kereskedelmi utazó azt kérdi egy arabtól, hogy miért van neki két felesége?

— Nagyon egyszerű; válaszolja a kérdező. Mikor csak egy feleségem volt, az mindig velem veszekedett. Most, hogy két asszony van a háznál, hát egymással czivakodnak. — A gölya. Apa: Jancsika, a gölya egy kis testvérkét hozott neked. Akarod-e látni?

— Fiu: Nem apa, hanem a gölyát szeretném látni.

* **Jóváhagyott halotti negyed.** Lux Lajos volt városi számt. özvegye részére a város törvénhatósági bizottsága halotti negyed címén 137 frt 50 krt szavazott meg. Ezen közgyűlési határozatot a belügyminiszter tegnap érkezett leiratával jóváhagyta.

* **Kötél általi halál.** Szombathelyről írják: A szombathelyi kir. ügyészség április 9-én tárgyalta Kleiber János, 26 éves horvátfalui legény bűnügyét, ki a tél folyamán szeretője férjét, egy ugyanottani lakost, fejszével agyonvágta s kötéllel átkötve, azt a közeli erdőbe vonszolta s ott moha és hó közé temette. A törvényszék Kleibert, Bauer József dr. védbeszéde után kötélt általi halálra ítélte.

* **Elhelyezett árva.** Vallás- és közoktatásügyi miniszter néhai Fekete Imre püspökii ev. ref. volt tanító Imre nevű kis árváját a debreczeni fiu-árvaházba fölvétette és meghagyta az alispánnak, hogy az érdekelteknek hozassa ezt tudomásukra.

* **APRÓ HIREK.** A pápai nuncius és a magyar püspökök. A Budapesti Tudósító egy bécsi értesülése szerint, Agliardi pápai nuncius nem-

csak a hercegprimásnak lesz vendége Esztergomban, hanem pár napra Budapestre is ellátogat, még pedig abból a czélból, hogy itt több magyar püspökkel találkozzék. — **Egy német író halála.** Mint Berlinből írják, Teubeurt Emil tanár, kiváló író és színműbíráló meghalt. — **Zombolyán Schaff Lipót** szállodatulajdonos megőrült. A szerencsétlen embert az országos tébolydába szállították. — **Csornán Horváth Sándor** 5 éves fiu véletlenül a Rába folyóba esett s a hullámokban lelte a halálát. — **Aradon Holbauer György** asztaloslegény a városliget egy félreeső helyén munkahiány miatt felakasztotta magát. — **Ujvidéken Bozák Péter** napszámos elmezavarában felakasztotta magát. — **Sajóvelezd és Miskolcz** közt az országon Kardos Sárolya vezérelt asszonyt egy ismeretlen ember megtámadta és pénzét követelte. Az asszony azonban szerencsére megmenekült az utonálló elől. — **A Telefon Hirmondó pályázata.** A Telefon Hirmondó által monologra vagy felolvasásra kifizűtött száz korona pályadíjat Gabányi Árpád színész »Spiritusmus« című humoros felolvasása nyerte meg. — **A pápa tiarája.** Kevés ember tudja, hogy a főveg, melyet XIII. Leo nyilvános alkalmakkor hord, csupán másolata az eredetinek. Az eredeti tiara ugyanis oly nehéz, hogy azt a pápa nem viselheti. A másolat könnyű anyagból, papírmáséból készült és külsőleg csalódásig hasonlít az eredetihez. — **A második lengyel katolikus gyűlést** 1896. év júliusban fogják Lemberghen megtartani. — **A személy- és teherforgalmat** Belgrád és Szendrő közt az uttest elöntése miatt beszüntették. — **Az aostai herceg házassága.** Mint Rómából írják, az orléansi herceg hivatalosan tudatta a pápával Heléna nővérének az aostai herceggel történt eljegyzését. A pápa e tudósításra gratuláló távirattal válaszolt.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár elé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

I R O D A L O M.

— „**Katolikus Szemle.**“ A Szent-István-társulat megbízásából dr. Mihályfy Ákos által szerkesztett, fennebbi című, kitűnő folyóiratból, megjelent a folyó évi II. (márcz. ápr.) füzet. Tartalma: Fizika és metafizika, II. dr. Szilvek Lajostól. Zola naturalismusa és Lourdes cz. regénye, dr. II. dr. Zoltvány Iréntől. Kálmán herceg, I. Komjó Gézától. A Haynald-Obszervatórium alapítása, Fényi Gyulától. Lucius Lector munkája a konkλάβéről r. l-től. Tünődés, költemény, Szücs Józseftől. Az eperfa alatt. Emlékkönyvbe, költemények, Laskóczy Mihálytól. A szív és az ész. elbeszélés spanyolból, II. Körösi Albintól. Könyvismeretéseik és bírálatok. Időszaki szemle — n.—

— A „**Heti Szemle**“ szerkesztőségénél Szathmáron megrendelhetők a következő művek:

1. »Szülők és nevelők könyve«, kalauz a gyermeknevelés vezetésére, írta Haugg Leó. E művet a szülők és nevelők katekizmusának lehet nevezni, mert a katekizmus igazságaira, mint alapra fektetve patriarehalis egyszerűséggel, prófétai buzdósággal tárgyalja a nevelés mindazon szabályait, melyek által a gyermeket becsületes, jellemes emberré lehet nevelni. Ára fűzve 40 kr. Kötve 50 kr.

2. »Kézikönyv jegyesek előkészítésére és házások számára.« Irta Haugg Leó. — Ára 40 krajczár.

3. »A keresztény szeretet leánya. Közli dr. Buza Sándor. Ára fűzve 60 kr.

4. »A Megváltó.« Jézus élete, számos képpel: III. kiadás. Irta dr. Buza Sándor. Ára 90 krajczár.

E G Y L E T.

A nagyváradi szépitési egylet közgyűlése.

A nagyváradi szépitési egylet f. hó 28-án délután 3 órakor közgyűlést tart.

A közgyűlésen be fogják tölteni a báró Dory József lemondása folytán megüresedett elnöki állást, melyre dr. Beöthy László főispánt akarják megnyerni.

A közgyűlés a folyó ügyeken kívül még két fontos indítvány felett fog dönteni.

Az egyiket dr. Sipos Árpád jogtanár tette az iránt, hogy adjon az egylet 1000 frtot a régészeti egylet Ipolyi-muzeumának költségeire.

Az indítvány kiemeli, hogy mivel az egylet ez időszerinti vagyona ugy sem elég önálló s az eddigi szakoktatásokhoz méltó mű létesítések s mivel a folyó kiadásokra az évi bevételek is elégségesek, az egylet helyesen jár el, ha más rokonegylet czéljait támogatja.

A másik indítványt Mezey Mihály kir. közjegyző tette az egyleti működés élénkítése és tevékenységének fokozása iránt.

Mindkét indítványt valószínűleg egyhangulag elfogják fogadni.

A közgyűlésen ezenkívül még 11 választmányi és 3 számvizsgáló tagot fognak választani.

É r t e s í t é s.

A nagyváradi »Polgári kör« f. évi április hó 28-án délután 4 órakor a kör helyiségében rendes évi közgyűlést tart, melyre a kör tagjait tisztelettel meghívom.

Nagyvárad, 1895. április hó 12-én.

Mezey Mihály,
elnök.

REGÉNY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Irta: Edhor J.

(10)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

IV.

A harangozó csinos szobáskájában hófehér ágy lágy vánkosai között feküdt Alojzia. Atlátszó halványság borította a szelid vonásokat, égi nyugalom és benső béke látszottak a szűz tiszta homlokon és mintegy diacsínyt képeztek a szép, fűrtös fejecske körül. A finom kezeccék rózsafüzért tartottak, a melyet időnként ajkaihoz emelt. A kinyitott ablakon át üde őszi levegő nyomult be és egy pár elkésett pillangó az ablakon levő virágzó mirtus lombok körül repkedett.

Ép az imént ment el a plébános, ki Alojziának az Ur testét hozta, s vigasztalólag szólott a beteghez. Ő maga kívánta ma reggel az Ur testét magához vehetni, s rendkívüli áhitattal és keresztény önmegadással magához is vevé. A rózsafüzér imának vége lehetett, mert Alojzia csendesesen keresztet vetett s aztán mintegy megdicsőülve nézett az ablakon át az azurkék égboltra, mely páratlan szépségben ragyogott. Majd körültekintett a szobában és megnézett minden egyes tárgyat, megható kifejezéssel, mintha elakart volna bucsuzni.

Egy ember látszott gyorsan az ablak előtt elmenni. Mindjárt rá Halden Felix tanár lépett a szobába.

Arca elkomorult, midőn a türelmesen szenvedő leányra nézett.

— Hogy érzed magadat Alojzia? — kérdé szeliden s a beteg kezét megfogva észrevétlenül üterét tapintotta.

— Köszönöm igen jól. Nem tudod-e, hogy minden beteget, ha végéhez közeledik, bizonyos kellemes érzés fog el?

A tanár megrázta sötét fejét.

— Nem ugy van Félix? De hisz tudod, hogy nem rettegetem soha a haláltól, sőt sokkal előbb vártam e napot. Hogy a jó Isten még pár évet engedett élnem, az nem érdemlett kegy, melyért nem tudok eléggé hálát adni.

Hisz láttalak az önmagad által választott pálya tetőpontján és ezen örvendek.

— Pályám tetőpontján! — Még nem vagyok a tetőponton. Az önmeggyőzés legmagasabb fokát még el kell érnem, de szomorú előérzetem van, hogy soha sem fogom elérni...

— Talán mégis Félix! — mondá halkán Alojzia, miközben tekintetét az ég felé fordítá. — Te ifjkorod daczára már magasra jutottál, sas lettél, melyhez oly szívesen hasonlítottad magad gyermekkorodban s elérted azt, a mit mások egy élet alatt érnek el. Te már férfikorodban fogod elérni az emberi emelkedhetőség határát. Ugy tűnik föl előttem, mintha oly magasra látnálak emelkedni, hogy a földre vezető utat nem is találhatod meg soha. Röpülésed magas és büszke.

— Azt már gyermekkoromban akartam. Utólráhetlenül akartam állani és ime... midőn a diesteljes repülés első fokán állok, János bátyámra nézek s látom, hogy sokkal, sokkal magasabban van mint én. A mit elértem megfeszített szorgalom testi és lelki erőim szinte teljesítését követően, mind semmi nagybátyám egyszerű lelki fensége és önmegtágadása mellett! Oh Alojzia, ha tudnád, miként kinzanak engem a keblemben rejlő ellentétek, mióta itt vagyok! Lásd Alojzia, már mint gyermek tudtam nagybátyám vonásaiban olvasni, melyekben szép lelke teljesen ki van nyomva. Megfigyeltem szemét, miként nézett epedve a távolba mintegy elkívánczolva már egyszer falunknak ezen örökké zöld virányából; s aztán jelenlétemet valami általa észrevéve, hirtelen összeresztett és jószágával annyira elhalmozott, mintha valami jogtalanságot akarna helyrehozni! És midőn egyszer leirat jött fölébbvalótól, kik jobb állomást ajánltak neki, láttam, miként vonult a hirtelen örömpírja arcán keresztül s Dóra néni biztatására majdnem elfogadta azt, de ekkor alighogy engem vett észre, hamar elmúlt öröme komolyság váltá fel, miközben ajkai ezt suttogták:

— Nem szabad elfogadnom... nem, Félix miatt nem!

Keze ezalatt nyájasan simogató fejemet és csak mellének halk lihegéséből tudtam következtetni az áldozat nagyságára. És midőn legforróbb óhaját, hogy pap legyek, nem teljesíthettem, megint csak halk sohaj jelző, csendesen tűrő lelke fájdalmait. E legnagyobb áldozatot is meghozta értem s ha most visszatekintek lefolyt életére, úgy tűnik fel az egész, mint az áldozatok hosszú láncolata, melyeket mind csendesen és türelmesen hozott érettem s melyek épen esendjüknél fogva, látatlanul vonultak el mostanig előttem! De én jól tudom, hogy mindent értem tett, de nem tudom elképzelni, hogy miért? János bátyám ugyyszólván lelkemnek jobb fele. Képe, akár Egyiptom sivatagjain barangoltam, akár Róma zajos mulatságai között kerestem üdülést, mindenütt kísért; s ezóta nagybátyámat mind jobban és jobban kezdem megismerni, de kérdelem magamtól, vajlon érdemeltem-e ennyi áldozatot? Oh de ekkor a mérleg mélyre, de mélyre száll alá. Mindent, a mit értem tett, mint önként jövőt fogadtam el s soha az önmegtágadás legkisebb jelét sem adtam. Most értem mit jelentenek e szavai, hogy más vér pezseg ereimben. Már az első kísértelnél, hogy a fővárosban levő házamba költözék, melyet nem teljesített, felhevült szívem. Oh nem tudok áldozatot hozni, mint soha sem is tudtam semmit tenni, még a hozzám legközelebb álló személyekért sem!

Halden tanár szomorkodva ereszkedett egy, az ágy mellett levő székre.

— Oh, Félix, már kétségbe vagy esve, pedig még meg sem kezdted a küzdelmet a sőtét önző érzelmekkel szívedben; még magaddal sem vagy tisztában és már bátortalankodol? Oh, nem úgy Félix.

Alojzia állászó ujjai csendesen végig simiták Félix kezét, mely az ágy szélén feküdt.

— Te, mint hallám — kezdé ismét a beteg leány, ide akarod áttenni lakhelyed, mivel bátyád nem akarja elfogadni fényes termeidet a fővárosban. Ez áldozatot nem kívánja nagybátyád, a betegek ide is követnének s csak nekik nehezítenéd meg a közlekedést, áldozd föl magad a szenvedő emberiségnek az a te hivatásod.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Lábmosság a Mátyás-templomban.

Budapest, április 11. (Saj. tud. táv.)

A budavári Mátyás templomban a primás délelőtt tartotta először a nagycsütörtöki lábmosság ünnepélyes szertartását. Holnap a nagypénteki ájtatosságot is a primás fogja ugyanitt megtartani.

Á r v i z e k.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.)

A fehér Körös és a Maros kivételével az összes magyarországi folyókról apadást jelentenek. Mindazonáltal a helyzet Szeged alatt és a Duna mentén Szlankamén alatt még mindig sulyos.

A nyitrai választás.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.)

A nyitrai központi választmány a választás napjául folyó hó 24-ét tűzte ki. Választási elnöké Szulyovszky Dezső, Tarnóczynak méltó társa lett megválasztva.

A szerb választások.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.)

Belgrádi értesülés szerint a szerb liberális és radikális párt központi bizottsága a kormánynak a választások körül elkövetett erőszakoskodása következtében az éjjel tartott nagygyűlésén közösen elhatározták, hogy az április 19-én tartandó tömeges választásoknál a szavazástól tartózkodni fog.

A Hentzi-szobor ügye.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.)

A miniszterelnök bécsi útját összekötésbe hozzák a Hentzi-szobor eltávolításával. Báró Bánffy Dezső állítólag Bécsben szóba hozta a Hentzi-szobor ügyét és biztatást kapott az iránt, hogy a szobrot a Szt.-György-térről alkalmas időben eltávolítják és áthelyezik, a királyi vár kertjében fogják fölállítani.

Az angol alsóház új elnöke.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.)

Londonból jött távirat jelenti, hogy a tegnapi ülésen az angol alsóház új elnöké Gulló-t, a kormány jelöltjét választották meg 11 szótöbbséggel.

A sajtó szennyese.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.)

A bécsi cs. és kir. Correspondenzbureau főnöke Hohn ur a »Magyarország« belgrádi levelezőjének leleplezéseire, melynek hírének idejében közöltük, czáfoló nyilatkozatot küldött nevezett lap szerkesztőségéhez. A belgrádi levelező azonban e czáfolattal szemben is fentartja állításait, sőt most már részletes adatokkal is szolgál. Elmondja, hogy Fedorovits Péter a Correspondenz bureau belgrádi embere a Mali Novineban elmondta, hogy a Corr. bureau évi 6000 frankért köteles a szerb kormány bármely közleményét közzétenni, illetve az újságoknak továbbadni. Elmondja továbbá a levelező, hogy a mostani szerb választásoknál formális

csaták vivatnak, melyekről osztrák magyar sajtó nem vesz tudomást, mivel a megvásárolt szócsövek, köztük a Correspondenz bureau, csak a szerb kormánynak tendenciózus koholmányait bocsátják a sajtóba. Ezek szerint pedig Szerbiában minden — csendes. — Végül azt kérdi a nyilatkozó Hahn urtól, hogy meri-e becsületszavára állítani, hogy a belgrádi külügyminiszterium levéltárában nem létezik egy általa aláírt szerződés, melynek értelmében kötelezi magát évi 6000 frankért a Correspondenz bureauban a szerb kormány híreit tovább terjeszteni?

Uj fegyverzet.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.)

Hadseregünknek új fegyverrel való felszereléséről már régebben hozott hírünket most már még jobban megerősíthetjük. A hadügyminiszterium nem csinál már titkot abból, hogy a jelenlegi Mannlicherünk nem képes ellenállani az új löpor erejének. Kissebb kaliberű és erősebb szerkezetű fegyverre van szükség, melynek költsége 25—35 millióba fog kerülni. A legközelebbi delegáción már lesz alkalmuk ezzel a témával foglalkozni.

Bismarck az odessai németekhez.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.)

Az Odessában lakó németek küldöttsége tegnap tisztelgett Bismarck hercegnél, ki a küldöttséget az orosz kormányzattal való békeszóra intette, mert ez lényegesen hozzájárul a Német és az Orosz birodalom közt a jó viszonyok ápolásához. Különben is a két államnak nincs oka a veszekedésre, mert abban a ritka helyzetben van az a két halalom, hogy nincs mit irigyelniük egymástól és egyiknek sincs olyan birtoka, a melyekre másik vágyakoznék.

Közgazdaság.

Agensvilág.

(—) Régebbi időkben, mikor még a bürze is kicsiny volt minálunk s összesen csak két-három bank forgatta nehézkesen a pénzt, akkor, ha valakinek eladó birtoka vagy birtokvásárlási szándéka volt, a vásáron vagy a megyei gyűlésen vagy más találkozások alkalmával megszólalhatta ezt vagy amazt, jó ember: pajtás eladnám a birtokomat, nem tudnál vevőt? vagy ha vevő szándéka volt, tudakozódott birtok után ismerőseinél. Mikor az ingatlanok adás-vevése forgalmasabb kezdett lenni, a forgalmasabb élet megszületett a faktorokat, kik ha neszét vették egyik-másik urnál a vevő vagy eladási szándéknak, mindenféle furfangal igyekeztek összehozni eladót vagy vevőt. Ravaszág, édesgetés, ámtás, kijátszás, beugratás, összehoronzás, mesterfogásai közé tartozik a faktornak, ki más egyebet nem tartott szem előtt, mint a faktorpénzt.

A mai forgalmi élet azonban keresztülgázolt a kétfelé játszó faktor alakján s megteremtette az ágenseket, az ügynökségeket.

Ma állandó vásár a világ. Folytonosan van eladó birtok és folyton vannak birtokkereskedők, számtalan ember keres birtokára kölesönt. Vannak, a kik gazdatisztekét vagy másnemű embereket keresnek gazdaságaikhoz, viszont sokan keresnek megfelelő alkalmazást.

Itt van az ágens. Ez a maga házaló mesterségével rendszeren úgy akarja a bizalmat megnyerni, hogy mások bizalmát piacra viszi, suttog családi titokról, hogy ez vagy amaz azért kénytelen eladni birtokát, mert kártyaadósságot

kell záros határidő alatt fizetnie, vagy a másik el akar feleségétől válni, a harmadiknak pedig a fia váltót hamisított, hát a börtönt és a család szegényét kell elhárítani: ezt a Paflagoniát Hirsch báró fogja minden áron megvenni vadászterületnek, hát igyekezzünk elébe kerülni, gyors vétellel: azon az erdön keresztül pedig vonatot fognak építeni, már neki a miniszteri tanácsos négszemközt meg is mutatta az engedély-okmányt. — Szóval nagyon sokan ilyen emberekre szokták ügyüket bízni és — becsapattunk!

Itt van aztán az ügynökség. Már ez több prepotenciánál lép föl. Hivatkozik nagy tőkerekre, melyekkel fogalmi intézete rendelkezhetik. Ir sorba valamennyi földbirtokosnak levelet ajánlja szolgálatait, közvetít hitelt, elad és vesz birtokokat, házakat, közvetít állásokat és szerez magának a jólelkű, gallér gondolkodásu, még mindig könnyelmű gazdától — pénzt. A vége pedig az, hogy olyanok, a kik a kis ágens helyett az ügynökséghez fordultak s ezekre bízta ügyüket, maguk csak úgy járnak — becsapattunk!

Annak az ágens világnak törvény útján kellene végét vetni, mert a tapasztalatlan, jóhiszemű közönséget oltalmazni kell e téren is a szabadkijátszás és megkárosítás veszélyei ellen.

A kereskedelmi törvény hézagát ki kell tölni, legelőbb pedig meg kellene szabni lehető pontosan az ügynök kvalifikációját és meg kellene állapítani az erkölcsi, értelmi és anyagi garanciákat az ügynökségre, szabatosan meg kell határozni az ügynöki hatáskört, gondoskodni kell egyáltalán minden oldalról lehető biztosítékokról a közönség bizalmának és érdekeinek törvényes oltalmára.

Az orvostól, az ügyvédtől és sok mástól megköveteli a törvény a kvalifikációját, a mi szükséges megóvása a közérdeknek. Éppen csak az emberek és családok bizalmával, vagyonával, hitelével, életbevágó anyagi ügyeivel dolgozó ügynököktől ne kívánjuk meg sem erkölcsi, értelmi sem anyagi garanciákkal hanem bármelyik hordár vagy elzülött szatócs és ószeres egyszerűen fölcaphasson ügynöknek, hogy aztán szabadon veszélyeztesse a közönség bizalmát, hitelét, jó hírét, existenciáját?

Ennek az ágensvilágnak kell tehát végét vetni.

Ez koránsem korlátok közé szorítja a szabadságnak. Éljen és boldoguljon minden ember szabadon, de éljen és boldoguljon ezen a világon úgy, hogy másnak bajt és kárt ne okozzon!

A német börszereform. Legújabbban a németországi lapok közlik a szövegtervezés elé került a börszereformjavaslat egész szövegét. A törvényjavaslat hat részből és összesen 74 paragrafusból áll. Az első rész általánosan beszél a börszereform és annak közegeiről; a második rész az ügynökségekkel és az árfolyam meghatározással foglalkozik; a harmadik rész az értékpapírok áruba becsapásának feltételeit tartalmazza; a negyedik rész a határidőjületekre vonatkozik; az ötödik rész a kommisszió-ügyleteket szabályozza, s a hatodik rész büntetési intézkedéseket tartalmaz. A törvényjavaslat általánosságban már ismeretes. Új és elvi jelentőséggel bír a 46. §. Ebben ki van mondva, hogy a német szövetségtanács felhatalmaztatik arra, hogy a határidő üzletet árukban és értékpapírokban betilhatja, esetleg bizonyos feltételektől teheti függővé. A német tőzsdékre határidőre szállítandó gabona szállítási minőségét esetről-esetre a szövetségtanács fogja meghatározni. A 49. §-ban ki van mondva, hogy árukat csak akkor szabad határidőre szóló üzletbe hozni, ha a birodalmi kancellár, szakértők meghallgatása után megengedte.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. április 10.

Készárú üzlet. Malmaink ma még 51 krnyi engedély mellett is csak nehezen vyltak 8000 q. hazai buza bevásárlására rsbirhatók. A lisztüzlet helyzete és a külföldi bányadt irányzata piacunk hangulatát lényegesen befolyásolják és a fogyasztó köröket elővigyázatra készítik.

Idegen bnzákból 3100 q. oláh buza 78.5 k. kelt el 556 frton vámtmentesen örlési engedéllyel.

Rozs, árpa, tengeri és zab irányzata nyugodtabb változatlan árukban.

Mal hivatalos jegyzések effektív árukban.

		B u z a			
		100 kgr. ára		100 kgr. ára	
		frttól	frtíg	frttól	frtíg
F a j	Minős. súly hektol.			Minős. súly hektol.	
Bánsági	uj	74	---	75	---
	uj	76	---	77	---
	uj	78	6.90	6.95	6.95
	uj	80	7.10	7.05	7.10
Tiszavidéki	uj	82	7.10	7.15	---
	uj	74	---	75	---
	uj	76	---	77	---
	uj	78	6.95	7.00	7.05
Pestvidéki	uj	80	7.05	7.10	7.10
	uj	82	7.15	7.20	---
	uj	74	---	75	---
	uj	76	---	77	---
Fejérmegyei	uj	78	6.90	6.95	6.95
	uj	80	7.05	7.10	7.10
	uj	82	7.10	7.15	---
	uj	74	---	75	---
Bácskai	uj	76	---	77	---
	uj	78	7.00	7.05	7.05
	uj	80	7.10	7.15	7.15
	uj	82	7.20	7.25	---
Román	uj	74	---	75	---
	uj	76	---	77	---
Szerb	uj	78	---	79	---
	uj	74	---	75	---
Bolgá	uj	76	---	77	---
	uj	78	---	79	---

II. Határidő üzlet. A külföld kedvetlen tudósításai és a vetéseknek nagy mérvben kedvező időjárás nálunk újabb áresést idéztek elő. Buza és rozs tavaszra, illetőleg május-juniusra csekélyebb mérvben érintettek. Buza ószre zárlat felé szintén 3-4 krral javult, míg ellenben zab és tengeri változatlan.

Előfordult kitések: buza tavaszra 6.84-6.88 frt, bua május juniusra 6.70-6.75 frt, rozs tavaszra 5.80-5.88 frt, tengeri máj.-jun. 6.50-6.53 frt, zab tavaszra 6.55-6.60 forint, szept. okt. 6.02-6.08 frt káposzta-repce augusztus-szeptemberre 10.30-10.40 forint.

Sertés-üzlet.

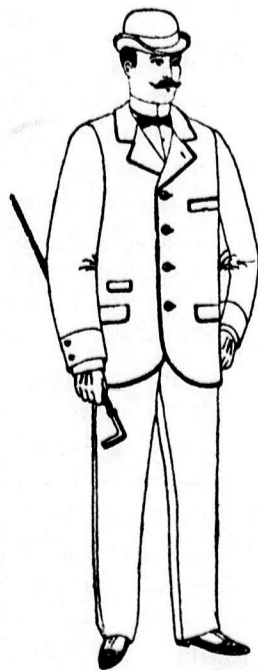
K ő b á n y a, április 10. Készlet: 140.780 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 45-46 kr.; közép: 45 1/2-46 1/2 kr.; sűldő kövér: 48-49 kr.; sovány: 46-47 kr.; román: —; Szerb kövér 45-46 kr.; könnyű 44. 45 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: kissé kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén: 1895. április 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	123.50
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	126.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	104.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	124.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.74
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön	102.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	152.—
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	123.50
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1108.—
Magyar hitelbank részvény	464.—
Osztrák hitelintézet részvény	404.75
Osztrák-magyar államvasuti részvény	450.25
20 frankos arany (Napoleon d'or)	966.—
Német birodalmi márka	59.70
London vista	122.20
Paris vista	48.40
20 márkás arany	11.94

NYILTTÉR.

Fekete és kék Kamgarn öltönyök 15 frt, divatos Cheviot öltönyök 12 és 17 frtért kaphatók

Neumann M.

férfi-ruha-üzletében Nagyváradon csakis Bémer-tér, Kishídfő. (Czégemet hasonnevű czéggel kérem össze nem téveszteni. Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltnének. Meg nem felelő áruk szívesen kicseréltetnek.

17-75

512
1892 sz.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. Miniszter ur f. évi márczius hó 18-án kelt 65.760/94. sz. rendeletével Eskülvő községben Tisza Kálmán ő nagyméltósága által e czélra ajándékozott telken emelendő két tantermet, két tanítói lakást és melléképületeket magában foglaló állami iskola felépítését rendelvén el, 11.414 frt 71 kr., azaz tizenegyezer-négyszáz-tizennégy frt 71 kiban előirányzott épületek terv és költségvetés alapján leendő elkészítésének biztosítására folyó 1895. évi április hó 26-án d. e. 9 órakor Nagyváradon a kir. Tanfelügyelőség hivatali helyiségében (Szt János-uteza 333. sz. alatt) szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az építési terv költségvetés, árlejtési és építési feltételek fentemlített helyiségben folyó évi április hó 12-étől kezdve a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Felhívattak tehát a vállalkozni szándékozók, miszerint a fentemlített időben és helyen az előirányzott építési költség után számítandó 5% és bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg, vagy szabályszerű zárt írásbeli ajánlataikat az 5%-es bánatpénz csatolása mellett 1895. évi április hó 25 d. u. 5 óráig alólirott kir. Tanfelügyelőhöz nyujtsák be.

Megjegyeztetik, hogy bánatpénzült a kormány által elfogadhatónak megjelölt értékpapírok is elfogadhatnak.

Nagyváradon, 1895. április hó 4-én.

SIPOS ORBÁN,
kir. tanfelügyelő.

(89) 1-3

A t. c. gazdaközönség figyelmébe!

Mint minden tavasszal — úgy az idén is bátorkodom üzletemet a t. cz. gazdaközönségnek: **gazdasági vetőmagvak** és egyéb gazdasági cikkek beszerzésére ajánlani.

Nagy készletet tartok: **arankamentes, valódi franczia és magyar luczerna, steier löhere** magvakból; **olasz, angol perje és pázsitfűmag** vegyületekből; eredeti, **nem után termelt sárga Oberndorfi, Ecken-dorfi, angol veres mammoth és buczok takarmány répamagvakból**, melyeket mind a **legolcsóbb napiárakon** árusítom, és azok **azonosságáért**, valamint **csiraképességéért** szavatolok.

Ajánlok továbbá mindenféle gazdasági cikkekét, u. m. petroleum, ásvány- és oliva gépolajokat; gazdasági gépekhez szükséges anyagokat, carbolineum és mindenféle fertőtlenítő, valamint állatgyógyászati szereket.

Vidéki megrendeléseket, a rendelmény vétele napján már elszállított; pontos és jutányos kiszolgáltatást ígérve, maradok a t. cz. gazdaközönség

Nagyvárad, 1895. márcz. 15.

kész szolgálja

(74) 8-10

Janky Antal